

Metakognitív Tréning (MKT)

MKT 7 B – Elhamarkodott következtetések II

© Moritz, Woodward, Fekete & Vass (12|22)

www.uke.de/mct

Az alkalmazott képek használatára a művészek illetve a jogok tulajdonosainak szíves hozzájárulásával volt módunk- a részletekért (cím, művész) lásd a prezentáció végét.

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: ???
- Hátrányok: ???

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: Időtakarékosság, biztosságot ad, mások szemében esetleg határozottnak, kompetensnek tűnhetünk (Szólás: “A rossz döntés is jobb, mint a semmilyen döntés.”)
- Hátrányok: ???

Elhamarkodott következtetések

Gyakran anélkül hozzuk meg döntéseinket, hogy a “teljes valóságot” ismernénk.

- Okok/Előnyök: Időtakarékosság, biztonságot ad, mások szemében esetleg határozottnak, kompetensnek tűnhetünk (Szólás: “A rossz döntés is jobb, mint a semmilyen döntés.”)
- Hátrányok: kockázat, súlyos következményekkel járó téves döntések meghozatala...

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor	Példa
...amikor a probléma különösen bonyolult	???
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekből aztán általánosítunk	???
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor	Példa
...amikor a probléma különösen bonyolult	Autóvásárlás: Lehetetlen összehasonlítani egymással valamennyi modellt ill. az autó valamennyi tulajdonságát figyelembe venni (többek között ár, fogyasztás). Szelektálnunk kell.
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekből aztán általánosítunk	???
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor	Példa
...amikor a probléma különösen bonyolult	Autóvásárlás: Lehetetlen összehasonlítani egymással valamennyi modellt ill. az autó valamennyi tulajdonságát figyelembe venni (többek között ár, fogyasztás). Szelektálnunk kell.
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekből aztán általánosítunk	Az előítéletek elhamarkodott általánosításokhoz vezethetnek (Szólás: “ha egyet ismersz, ismered az összeset”)
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	???

Elhamarkodott következtetések

Mikor hozunk ítéleteket anélkül, hogy valamennyi rendelkezésünkre álló információt megvizsgálnánk?

Mikor	Példa
...amikor a probléma különösen bonyolult	Autóvásárlás: Lehetetlen összehasonlítani egymással valamennyi modellt ill. az autó valamennyi tulajdonságát figyelembe venni (többek között ár, fogyasztás). Szelektálnunk kell.
...mikor előítéleteink vannak a dologgal kapcsolatban, melyekből aztán általánosítunk	Az előítéletek elhamarkodott általánosításokhoz vezethetnek (Szólás: “ha egyet ismeresz, ismered az összeset”)
...ha a gyors döntésen nem múlik sok minden	Joghurt fajta vásárlásnál, a zokni színe stb.

Elhamarkodott következtetések akcióban

Terület	Példa
Túlzott egészség miatti szorongás (pánikzavar)	<ul style="list-style-type: none"> A túlzott egészségszorongással bíró emberek túl hamar vonják le ártalmatlan testi elváltozásaikból is (pl. májfoltok) azt a következtetést, hogy azok valamely súlyos betegség jelei (bőrrák).
Imposztor	<ul style="list-style-type: none"> 2012-ben a német és orosz származású Anna Sorokin Anna Delvey név alatt egy manhattani milliomos lányának adta ki magát. Egyéb bűntények mellett bankokat és a barátait is becsapta, összesen 275000 Dollárt zsákmányolva így. Azt, hogy nem képes hiteleit visszafizetni, például azzal magyarázta, hogy összevitakozott apjával, aki megakadályozta, hogy lánya hozzáférjen a pénzéhez. Magabiztossága miatt barátai és üzleti partnerei vakon bíztak benne. Csak akkor emeltek vádat Sorokin ellen és ítélték el lopásért és csalásért, mikor már felhalmozódtak a kifizetetlen számlák. A személyazonosságával, nyilatkozataival és a hitelek visszafizetésére való képességével kapcsolatos egészséges mértékű kételkedés talán már korábban leleplezte volna pénzügyi helyzetét.

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

(további gyakorlatért ld. a prezentáció végét)

Köze van a “Lucky Strike” cigarettamárkának a hiroszimai atomtámadáshoz?

Legenda	Pro és kontra	“Bizonyíték-foszlányok”
<p>A cigarettásdoboz dizájnjára hivatkozva újra és újra felröppennek olyan híresztelések, hogy a márkának köze van a Japán elleni atomtámadáshoz.</p>	<p>Pro: ???</p> <p>Kontra: ???</p>	<div data-bbox="1997 705 2308 1119" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="2028 1148 2277 1315" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="2048 1329 2257 1368">Japán zászló</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

Köze van a “Lucky Strike” cigarettamárkának a hiroszimai atomtámadáshoz?

Legenda	Pro és kontra	“Bizonyíték-foszlányok”
<p>A cigarettásdoboz dizájnjára hivatkozva újra és újra felröppennek olyan híresztelések, hogy a márkának köze van a Japán elleni atomtámadáshoz.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A japán zászlón- ahogy a csomagoláson is- egy piros kör látható fehér háttéren. • Az arany kör a sugárzást jelezheti. • A “Lucky Strike” nevet “szerencsés ütésnek/csapásnak” is fordíthatjuk. • A Lucky Strike a II. világháború alatt megváltoztatta a csomagolást: a fehér háttér korábban zöld volt. <p>Kontra: ???</p>	 <p>Japán zászló</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

Köze van a “Lucky Strike” cigarettamárkának a hiroszimai atomtámadáshoz?

Legenda	Pro és kontra	“Bizonyíték-foszlányok”
<p>A cigarettásdoboz dizájnjára hivatkozva újra és újra felröppennek olyan híresztelések, hogy a márkának köze van a Japán elleni atomtámadáshoz.</p>	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A japán zászlón- ahogy a csomagoláson is- egy piros kör látható fehér háttéren. • Az arany kör a sugárzást jelezheti. • A “Lucky Strike” nevet “szerencsés ütésnek/csapásnak” is fordíthatjuk. • A Lucky Strike a II. világháború alatt megváltoztatta a csomagolást: a fehér háttér korábban zöld volt. <p>Kontra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az arany kör a régi csomagoláson is rajta volt. • A csomagolást 1940/41-ben változtatták meg marketing okok miatt. Az atomtámadás viszont csak 1945-ben történt. • A márka az Aranyláz korából származik, a nevet 1871-ben regisztrálták. Az ebből az időből származó cigarettásdobozokon egy égbe emelt kalapácsot láthatunk, ami az aranyásók “szerencsés ütésének” szimbóluma. 	<p>“Bizonyíték-foszlányok”</p> <div data-bbox="1997 705 2311 1119" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="2028 1148 2277 1315" data-label="Image"> </div> <p>Japán zászló</p>

Elhamarkodott következtetések akcióban

- modern legendák -

Köze van a “Lucky Strike” cigarettamárkának a hiroszimai atomtámadáshoz?

Nem!

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

???

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Gyakran izgalmasabbak, mint a valóság!
- Nehezen ellenőrizhető állításokon alapulnak (pl. az, hogy a csomagolás Japánt, az arany kör pedig az atomsugárzást ábrázolja), amelyeket egyesek gondolkodás nélkül elhisznek.
- Nem szólnak a további lehetséges magyarázatokról (z.B. hogy a Lucky Strike név “szerencsés ütés” jelentését a különleges lelet megtalálásaként is értelmezhetjük).
- A legendák kiragadnak egyes tényeket az összefüggések közül és unásig ismételtetik őket (a csomagolást a második világháború alatt
- változtatták meg, ami azonban egyáltalán nem támasztja alá a legenda valóságtartalmát).

Hogyan keletkeznek az ilyen, és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Számos példa ismeretes a történelemből, mikor kisebbségeket vagy kívülállókat kontrollálhatatlan szituációk vagy katasztrófák előidézésével vádoltak. A középkorban például a rossz termésért gyakran vádolták a vallási kisebbségeket vagy az állítólagos boszorkányokat.
- Az ilyen egyszerű vádak nyomán egyrészt tárgyat talált magának a nép haragja másrészt ezek a kontroll csalóka érzésével kecsegtettek.

Mit is jelent mindez?

- A tanulmányok azt mutatják, hogy számos (de nem az összes!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos **elhamarkodott következtetéseket hozni**, ami gyakran hibás döntésekhez vezet. Éppen ezért lenne tanácsos **lehetőleg minél több információt figyelembe venni** döntéseink meghozatalánál.

Mit is jelent mindez?

- A tanulmányok azt mutatják, hogy számos (de nem az összes!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos **elhamarkodott következtetéseket hozni**, ami gyakran hibás döntésekhez vezet. Éppen ezért lenne tanácsos **lehetőleg minél több információt figyelembe venni döntéseink meghozatalánál**.
- A realitásvizsgálat számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő embernél megváltozik. Bizonyos szituációkat gyakran olyan módon értelmeznek, ami mások számára elképzelhetetlen lenne.

Hogyan járulnak hozzá az elhamarkodott következtetések a téves ítéletekhez pszichózis alatt? – példák

Esemény	Pszichózis alatti értékelés	Mi történt valójában?
Az ételnek furcsa íze van	Mérgezés	Nincs jól megfőzve, nem jók az összetevők...
A párja este később ér haza és más illata is van	Arról való meggyőződés, hogy félrelépett	Új parfümje van és inkább bókot, mint szemrehányást várt volna!
A rádió többször is lejátsza Mariah Carey "Hero" (m.: Hős) című számát	Titkos jelzés, ami arra vonatkozik, hogy a világ megmentésére hivatott	A zenecsatorna popzenét játszik

Szeretne esetleg valaki röviden beszámolni a saját tapasztalatairól?

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.
- Vitassák meg, mi szól a felvetett címek **mellett és ellen!**

Gyakorlat

- A következőkben próbálják meg a festmények valódi címét kitalálni és az oda nem illő címeket elvetni.
- Vitassák meg, mi szól a felvetett címek **mellett és ellen!**
- Ezt követően mondják el, mennyire biztosak a döntésükben!
- Figyeljenek arra is, ha a képek valamely részlete esetleg bizonyos címjavaslatok ellen szól!

- a. Örömteli hír
- b. A halott gyermek
- c. A behívás
- d. Szomorú hír

- a. Örömteli hír
- b. A halott gyermek
- c. A behívás
- d. Szomorú hír
(Peter Fendi, 1838)

- a. Nevelés
- b. Leves a kolostorban
- c. Istentisztelet előtt
- d. A térítés

- a. Nevelés
- b. Leves a kolostorban
(Anton Mangold, 1888)
- c. Istentisztelet előtt
- d. A térítés

- a. A háború
- b. Krisztus eljövételének kihirdetése
- c. A fekete ló
- d. A hintaló

- a. A háború
(Henri Julien F. Rousseau, 1894)
- b. Krisztus eljövételének kihirdetése
- c. A fekete ló
- d. A hintaló

- a. Mérgezés
- b. Hogy mehettem hozzá?
- c. Öngyilkosság
- d. A kétségbeesett anya

- a. Mérgezés
- b. Hogy mehettem hozzá?
(Murray, ca. 1940)
- c. Öngyilkosság
- d. A kétségbeesett anya

- a. Lázadás
- b. Piac nap
- c. Nyalánkságok földje
- d. Gyermekjátékok

- a. Lázadás
- b. Piac nap
- c. Nyalánkságok földje
- d. Gyermekjátékok
(Pieter d. Ä. Bruegel, 1560)

Igény szerint: Videoklip

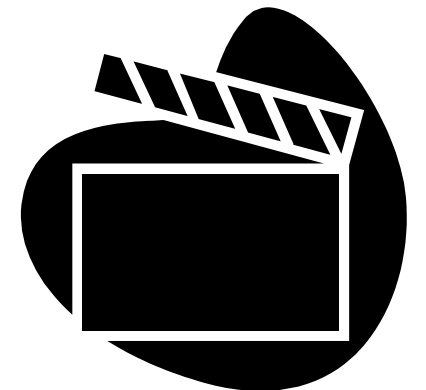
A mai témát érintő videoklipek az alábbi weboldalon találhatóak:

http://www.uke.de/mct_videos

A tréning zárásaként megvitathatják, mennyire illeszkedik a videó a mai témánkhoz.

[a trainereknek:

Egyes jelenetek olyan kifejezéseket/ tartalmakat hordozhatnak, melyek nem minden közönségnek és nem minden kultúrának megfelelőek. Így kérjük a levetített videókat gondosan megválogatni!]

- a. Tiltott szerencsejáték
- b. A csaló a káró ászával
- c. A méreg
- d. A grófnő eljátsza az udvartartást

- a. Tiltott szerencsejáték
- b. A csaló a káró ászával
(Georges de la Tour, 1630)
- c. A méreg
- d. A grófnő eljátsza az udvartartást

- a. Sírgyalázás
- b. Két férfi a Holdat szemléli
- c. Vámpírvadász
- d. Napfogyatkozás

- a. Sírgyalázás
- b. Két férfi a Holdat szemléli
(Caspar David Friedrich, 1819)
- c. Vámpírvadász
- d. Napfogyatkozás

- a. Pihenő az erdő szélén
- b. A menekülés
- c. Kimerültség
- d. A sérültek

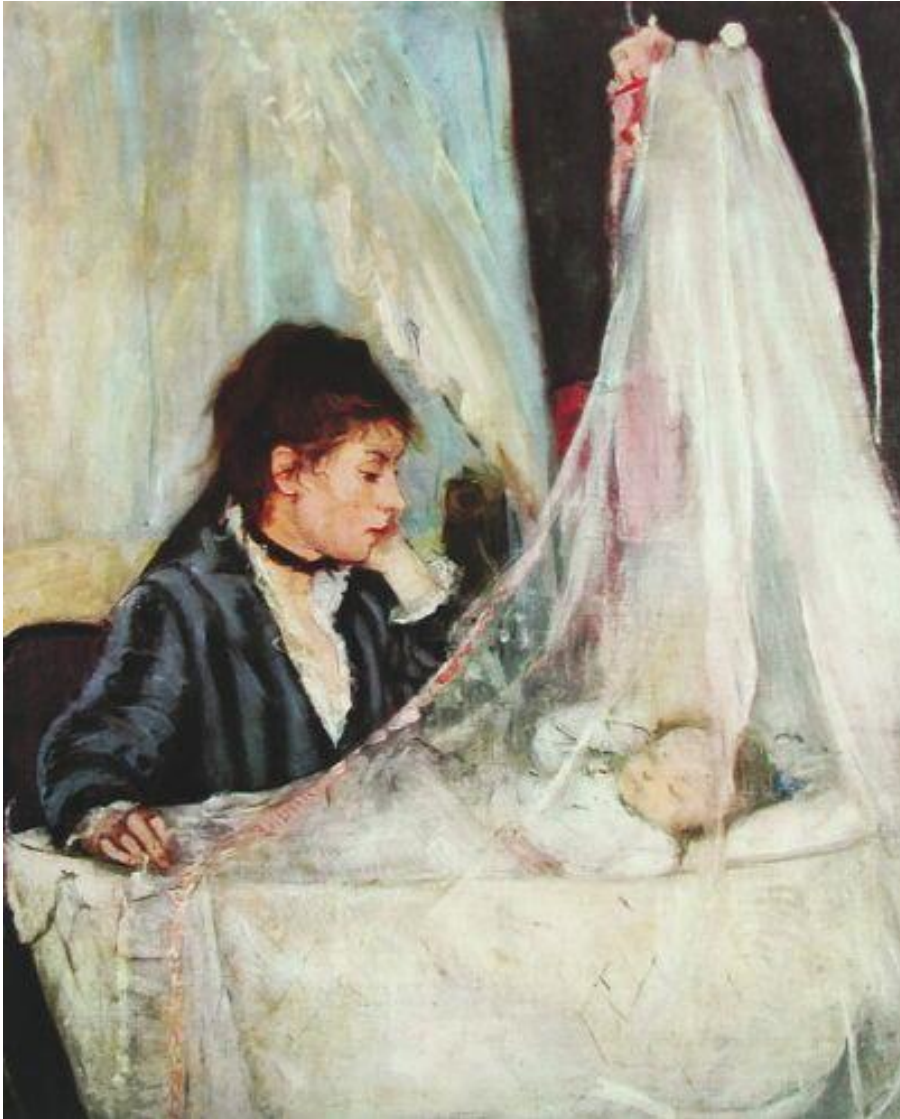
- a. Pihenő az erdő szélén
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1793-1865)
- b. A menekülés
- c. Kimerültség
- d. A sérültek

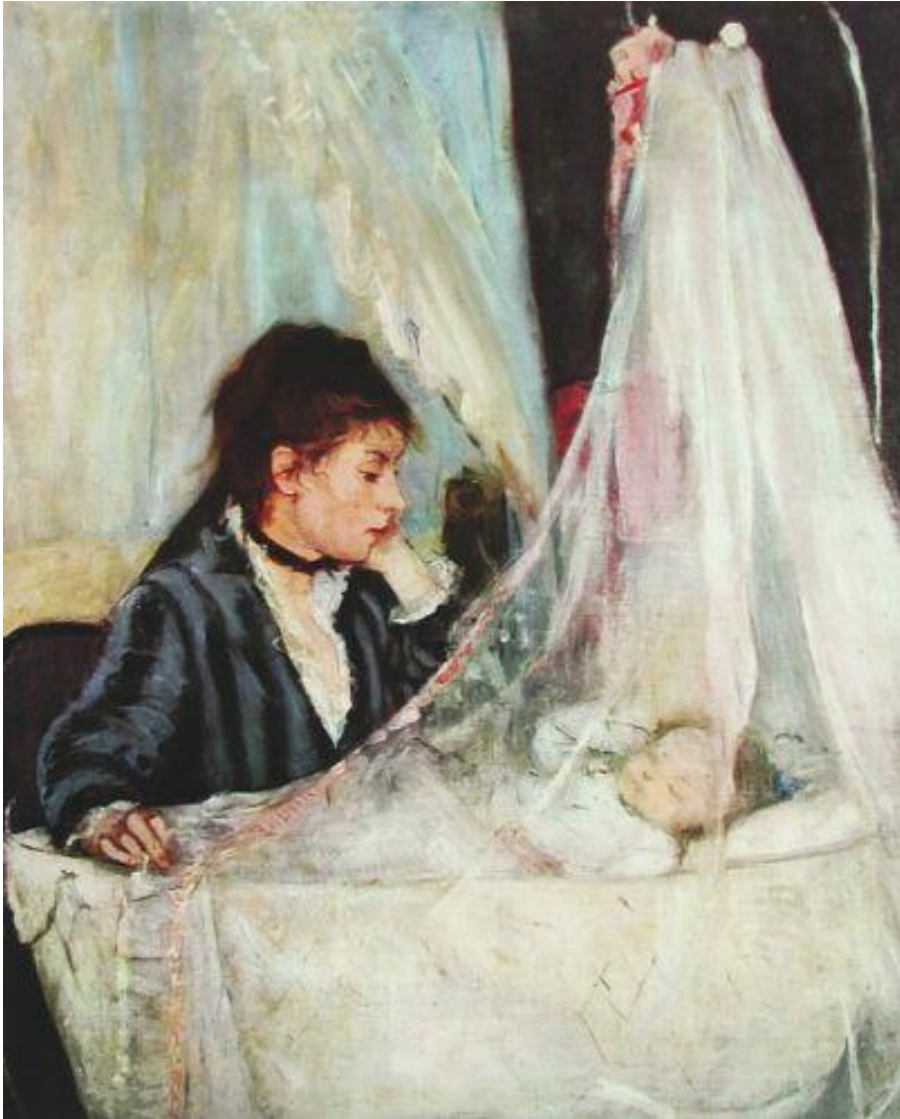
- a. Az utolsó ebéd
- b. Nyulak etetése
- c. Játzópajtások
- d. Húsvét vasárnap

- a. Az utolsó ebéd
- b. Nyulak etetése
(Felix Schlesinger, 1833-1910)
- c. Játzópajtások
- d. Húsvét vasárnap

- a. Halotti lepel
- b. A haldokló gyermek
- c. Bölcsődal
- d. Anya a bölcsőnél

- a. Halotti lepel
- b. A haldokló gyermek
- c. Bölcsődal
- d. Anya a bölcsőnél
(Morisot Berthe, 1872)

- a. Felkérés táncra
- b. Nyakmasszázs
- c. Öltözködés
- d. Nyakon csípett tolvaj

- a. Felkérés táncra
- b. Nyakmasszázs
- c. Öltözködés
(Joseph Caraud, 1868)
- d. Nyakon csípett tolvaj

- a. Az alkoholisták
- b. Újraélesztés
- c. A mosónők
- d. Vasaló nők

- a. Az alkoholisták
- b. Újraélesztés
- c. A mosónők
- d. Vasaló nők
(Edgar Degas, 1884)

- a. Aratás után
- b. Csodaország
- c. Lefejezett tyúk
- d. Ételmérgezés

- a. Aratás után
- b. Csodaország
(Pieter d. Ä. Bruegel, 1567)
- c. Lefejezett tyúk
- d. Ételmérgezés

- a. Varázslat
- b. Csodálkozás
- c. A vándorprédikátor
- d. A bűvész

- a. Varázslat
- b. Csodálkozás
- c. A vándorprédikátor
- d. A bűvész
(Hieronymus Bosch, 1480)

- a. Halotti tor
- b. Az áhítat
- c. Ebéd
- d. Erkölcsi prédikáció

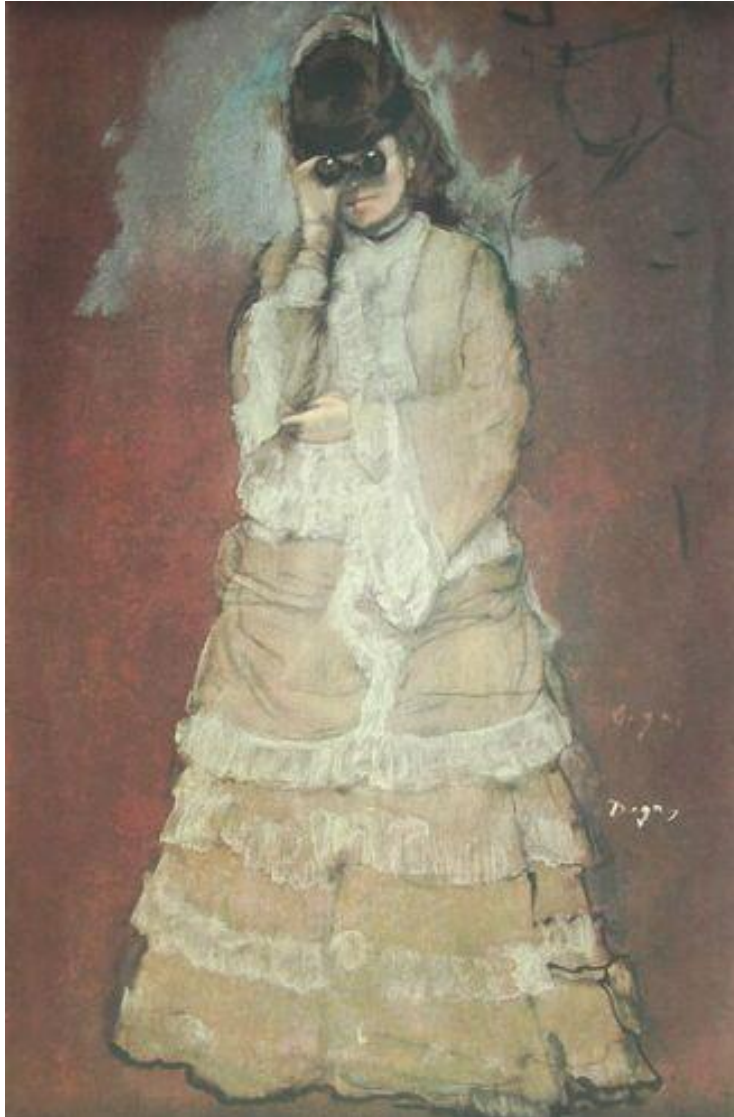
- a. Halotti tor
- b. Az áhítat
- c. Ebéd
(Albin Egger-Lienz, 1910)
- d. Erkölcsi prédikáció

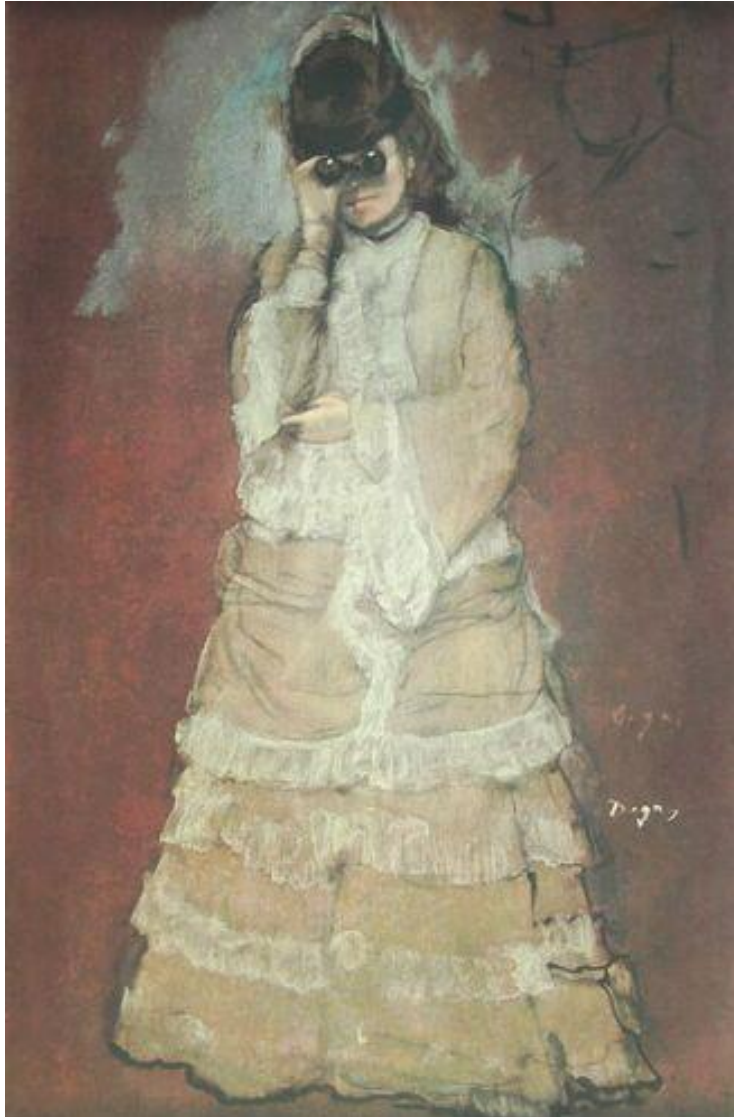
- a. Borivó lány két cavalierrel
- b. A házassági ajánlat
- c. Az ikrek
- d. Ünnepi estebéd

- a. Borivó lány két cavalierrel
(Jan Vermeer van Delft, 1660)
- b. A házassági ajánlat
- c. Az ikrek
- d. Ünnepi estebéd

- a. Karnevál Velencében
- b. Hölgy opera szemüveggel
- c. A kémnő
- d. Démon

- a. Karnevál Velencében
- b. Hölgy opera szemüveggel
(Edgar Degas, 1834-1917)
- c. A kémnő
- d. Démon

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítélnünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítélnünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítélnünk, fennáll a hibás döntés veszélye!

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítélnünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítélnünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítéelhetünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítéelünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).
- Tévedni emberi dolog: tartsa szem előtt azt a lehetőséget, hogy hibázhat!

Hogyan alkalmazzuk a mindennapokban?

Tanulási célok:

- Ha döntéseink fontosak és komoly következményekkel járhatnak, nem ítélnünk elhamarkodottan, hanem további információkat kell keresnünk (“biztosra kell mennünk”).
- *Példa:* Valaki lassan beszél és merev a mimikája. *Szellemi fogyatékoság? Neurológiai megbetegedés?*
- Óvatosan az elhamarkodott ítéletekkel: *Lehet, hogy olyan gyógyszereket szed, melyek ilyen mellékhatásokkal járnak.*
- Ha elhamarkodottan ítélnünk, fennáll a hibás döntés veszélye!
- Ezzel szemben azonban olyan dolgoknál, melyeknek a jelentősége kisebb, nyugodtan dönthetünk gyorsan (pl. joghurtmárka, süteményfajta a kávézóban, lottószámok).
- Tévedni emberi dolog: tartsa szem előtt azt a lehetőséget, hogy hibázhat!
- A fontos döntéseknek tényeken kell alapulniuk. A pusztá feltételezések “rossz tanácsadók”. A rossz döntések következményeit is vegye mindig figyelembe!

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Példa: Éva azt feltételezi, hogy orvosa valójában az ex-barátja, aki évek óta orvosnak adja ki magát, hogy követhesse.

Háttér: Mindkét férfi ugyanabból a faluból származik és megegyezik a vezetéknevük is.

De: Pusztán véletlen egybeesésről van szó.

Mi köze van ennek a pszichózishoz?

Számos (de nem mindegyik!) pszichózisban szenvedő ember hajlamos elhamarkodott és extrém ítéleteket alkotni. Stresszes helyzetekben ez a tendencia gyakran felerősödik.

Példa: Éva azt feltételezi, hogy orvosa valójában az ex-barátja, aki évek óta orvosnak adja ki magát, hogy követhesse.

Háttér: Mindkét férfi ugyanabból a faluból származik és megegyezik a vezetéknevük is.

De: Pusztán véletlen egybeesésről van szó.

Ilyen súlyos vádak esetén további információkat kell gyűjtenünk és a további lehetséges magyarázatokat lehetőleg meg kell beszélnünk valakivel, akiben bízunk.

Köszönjük a figyelmet!

a trainereknek:

Kérjük, ossza ki a feladatlapokat. Mutassa be a COGITO alkalmazást (ingyenesen letölthető).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Oiseau '3'	flickr	LUCKY STRIKE	CC	Lucky Strike cigarette box/ Zigarettenschachtel

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Összeesküvés elmélet	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Az USA állítólagos motivációja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az akkoriban az USA-val konkuráló világhatalom, a Szovjetunió korábban sikerrel bocsátott egy műholdat a világűrbe. Az USA-nak égető szüksége volt valamilyen sikerre 2. Elterelésként szolgált az akkoriban tomboló vietnámi háborúról 3. A NASA (az USA Nemzeti Repülési és Űrhajózási Hivatala) a költségvetés megkurtítása miatti félelmében becsapta az Egyesült Államok kormányát 	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Pro: ???</p>	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Pro:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lobogó zászló képtelenség, hiszen a Holdnak sem légköre, sem időjárása nincs 2. A csillagok nélküli ég és a különböző árnyékok a képeken arra utalnak, hogy a fényképfelvételek egy filmstúdióban készültek 3. A Hold és a Föld közötti nagy távolság miatt a rádiójelek oda-vissza több másodpercet igényelnek. Armstrong néhány válasza azonban közvetlenül Nixon kérdése után érkezett 	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Kontra: ???</p>	

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

Legenda	Pro & Kontra	“Bizonyíték-foszlány”
<p>Az 1969-es holdraszállás állítólag sosem történt meg, hanem csak egy filmstúdióban szimulálták.</p>	<p>Kontra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lobogó zászló a holdfelszínbe szúrt zászlórúd rezgése és egy rászerezelt kereszt merevítő miatt keletkezett 2. Az éjszakai környezetben készült fotókon a gyenge fényforrások (mint a csillagok) nem láthatóak → csillagok nélküli égbolt 3. A különböző struktúrákat és árnyékokat az egyenetlen felszín hozta létre 4. Az interjút összevágták, hiszen az eredeti felvételen több másodperces késések voltak Nixon és Armstrong beszélgetésében 	

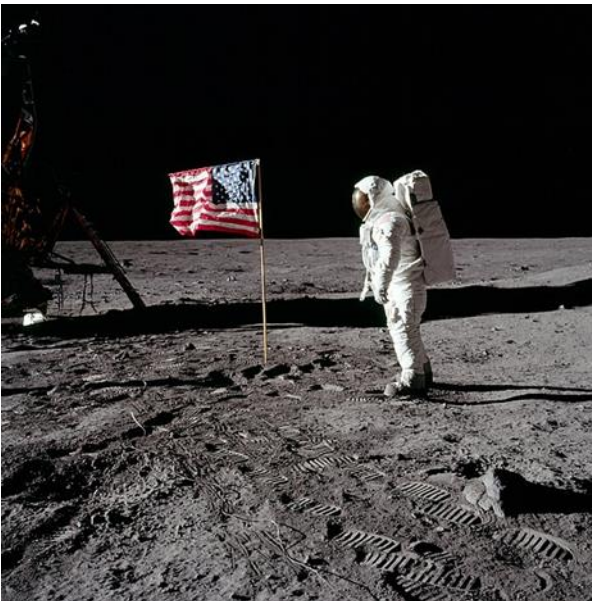

Rövidzárlati gondolkodás “akcióban”

- Modern legendák -

A holdra szállást csak az USA kormányzata rendezte meg?

Nem!

Roland Emmerich rendező szerint (pl. “Independence Day” (A függetlenség napja):

“A holdra szállás (...) technikailag túl jó volt. Ilyesmit ebben a minőségben a 60-as években még egyáltalán nem tudtunk volna előállítani. Sőt, a mai technikával is csak nehezem lehetne lemásolni.”

Forrás: ZDF “Vorsicht Verschwörung”

Hogyan keletkeznek az ilyen és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

???

Hogyan keletkeznek az ilyen és ehhez hasonló összeesküvés elméletek?

- Gyakran izgalmasabbak, mint a valóság!
- Nehezen ellenőrizhető állításokon alapulnak (pl. a lobogó zászló mindenek előtt arra utal, hogy a fotók a Földön készültek), amelyeket egyesek gondolkodás nélkül elhisznek
- Nem szólnak a további lehetséges magyarázatokról (pl. hogy a csillagok nélküli ég az éjszakai fotó rövid megvilágítási idejének eredménye)
- A legendák kiragadnak egyes tényeket az összefüggésekből és unásig ismételtetik őket